

BEZPEČNOST PŘI PRÁCI S DĚTMI A MLÁDEŽÍ (BOZP)

Studenstký klub Katolického gymnázia v Třebíči

HALAHOJ

Odpovědnost pořadatelů zotavovací akce	2
Zotavovací akce (ZA)	2
Provozovatel.....	2
Pořádající osoba	2
Hlavní vedoucí	2
Odpovědnost účastníků zotavovací akce.....	2
Účastník do 15 let	2
Účastník od 15 do 18 let.....	2
Účastník nad 18 let.....	3
Zásady a systém proškolení	3
Pořádající organizace	3
Hlavní vedoucí	3
Oddílový vedoucí	3
Postup v případě úrazu	3
Bezpečnost v místnosti a uzavřených prostorech.....	3
Bezpečnost při akcích ve městech.....	4
Bezpečnost při hrách	4
Přesuny.....	4
Pěšky	4
Veřejné dopravní prostředky	5
Noční akce	5
Bezpečnost při ohni, požární ochrana	5
Oheň.....	5
Vařiče, svíčky.....	6
Další rizika	6
V případě požáru	6
Bezpečnost při bouři.....	6
Ochrana před úrazem elektrickým proudem	7
Bezpečnost při práci s nářadím	7
Bezpečnost při střelbě	8
Střelba ze vzduchovky	8
Střelba z ostatních sportovních střelných zbraní	8
Bezpečnost při koupání	8
Základní doporučené předpisy pro sportovně turistické akce	9
Cykloturistika.....	9
Vodní turistika.....	9
Horská turistika	10

Odpovědnost pořadatelů zotavovací akce

Zotavovací akce (ZA)

- Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popř. i získat specifické znalosti nebo dovednosti.
- Za zotavovací akci se považuje i výchovně rekreační tábor pro děti (dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů), a to i v případě, že se ho účastní mladiství.

Provozovatel

- Zodpovídá za to, že všechna zařízení, prostory a objekty jsou v souladu s předpisy o bezpečnosti práce, o bezpečnosti technických zařízení a s hygienickými předpisy.
- Seznamuje organizátora ZA s provozním, požárním a evakuačním řádem objektu nebo táborové základny.

Pořádající osoba

- Zodpovídá za proškolení hlavních vedoucích z oblasti BOZP („Bezpečnost a Ochrana Zdraví při Práci) a za dodržení ohlašovacích povinností.

Hlavní vedoucí

- Zodpovídá za proškolení všech pracovníků na ZA, dodržování provozního, požárního a evakuačního řádu základny (objektu), táborového řádu a pravidel BOZP při práci s dětmi.
- Je povinen vést dokumentaci o plnění povinností v oblasti BOZP.

Odpovědnost účastníků zotavovací akce

Účastník do 15 let

- Nemá trestní odpovědnost
- Činnosti účastníka ZA musí být úměrné jeho věku a rozumovým schopnostem a zkušenostem
- Musí být před jednotlivými činnostmi řádně poučen
- Při nedodržení doporučených postupů při práci odpovídá za vzniklou škodu
- Škodu lze vymáhat po něm, jeho rodičích, případně osobě, která nad ním vykonávala dozor

Účastník od 15 do 18 let

- Je trestně zodpovědný až do výše ½ trestní sazby
- Má plnou odpovědnost za přestupky
- Musí být před jednotlivými činnostmi řádně poučen
- V případě, že vykonává funkci instruktora (praktikanta), musí být proškolen hlavním vedoucím z hlediska BOZP a to minimálně v den nástupu na akci
- Při nedodržení doporučených postupů při práci odpovídá za vzniklou škodu
- Škodu lze vymáhat po něm, jeho rodičích případně osobě, která nad ním vykonávala dozor

Účastník nad 18 let

- Plná občanská i trestní zodpovědnost
- V případě, že vykonává jakoukoliv funkci na ZA, musí být proškolen hlavním vedoucím z hlediska BOZP, a to minimálně v den nástupu na ZA
- Při nedodržení doporučených postupů při práci odpovídá za vzniklou škodu
- Škodu po něm lze vymáhat

Zásady a systém proškolení

- Za plnění úkolů v péči o bezpečnost a ochranu zdraví při práci zodpovídají vedoucí na všech stupních řízení v rozsahu svých zastávaných funkcí
- Před započetím činnosti s dětmi a dle potřeby kdykoli v jejím průběhu, je vedoucí povinen provést poučení o bezpečnosti práce v rámci této činnosti (seznámení s riziky, terénem, pravidly hry apod.)
- Činnosti, které nejsou běžné, nebo jsou zvláště nebezpečné, vyžadují příslušná speciální poučení o bezpečnosti práce, případně předepsané školení a zkoušky

Pořádající organizace

- Proškolí hlavního vedoucího před zahájením ZA

Hlavní vedoucí

- Proškolí pracovníky a účastníky ZA, a to nejpozději v den zahájení tábora
- O proškolení táborových pracovníků je veden písemný zápis

Oddílový vedoucí

- Zodpovídá za pravidelné předávání informací o dodržování bezpečnosti a postupech práce při jednotlivých činnostech všem svěřeným osobám mladším 18 let

Postup v případě úrazu

- Odstranit příčiny (vypnout hlavní jistič atd.) a zabránit dalšímu ohrožení
- Zajistit první pomoc a případnou přepravu k lékaři
- Ohlásit událost podle závažnosti na integrovaný záchranný systém a pořádající organizaci
- Vyrozmět rodiče
- V případě poranění vedoucího, zajišťuje tyto úkoly jeho zástupce, nebo nejstarší účastník akce
- Vyplnit se zdravotníkem tiskopis hlášení úrazu pro pojišťovnu
- Sepsat protokol o události, případně zajistit svědky a jejich adresy

Bezpečnost v místnosti a uzavřených prostorech

- Během činností dodržovat pokyny vedoucího
- Udržovat pořádek v místnosti, dbát o bezpečný stav vybavení
- Dodržovat vnitřní řád organizace, případně jiná ustanovení pro provoz prostor

- Při činnostech v místnosti přihlídnout k prostorovým dispozicím, dávat pozor na místa se zvýšenou pravděpodobností úrazu
- Zvýšená opatrnost při manipulaci s okny, a to i v případě větrání
- V případě manipulace s chemikáliemi zabezpečit dostatečné větrání místnosti
- Zákaz manipulace s elektrickým zařízením osobám mladším 18 let
- Zabezpečit bezpečný přístup nebo manipulaci se žhavými předměty – kamna, vařiče atd.
- Před opuštěním místnosti zavřít všechna okna, vypnout a zajistit všechna zařízení
- Ve stanech a táborových stavbách je zakázána manipulace s otevřeným ohněm bez přítomnosti osob starších 18 let

Bezpečnost při akcích ve městech

- Při pohybu po komunikacích a v ulicích dodržovat vyhlášku o pravidlech provozu na pozemních komunikacích
- Před přesunem, soutěží, či hrou seznámit účastníky s prostorem či trasou
- V případě návštěvy veřejných institucí dbát pokynů a provozních řádů jednotlivých zařízení
- Při aktivitách ve městě dbát na kázeň a slušné chování
- Poučit děti o specifikách městského prostředí
- Určit místo srazu pro případ, že se někdo při hře či přesunu ztratí
- Při samostatném pohybu účastníků stanovit jasná pravidla, určit délku rozchodu a místo srazu, stanovit způsob vzájemné kontroly
- Dbát na výběr vhodného a bezpečného prostoru pro jednotlivé činnosti

Bezpečnost při hrách

- Před každou hrou zkontrolovat stav materiálu, sportovního vybavení a prostor, kde bude hra probíhat
- Dbát na vhodné oblečení a obutí dětí
- Před každou činností poučit účastníky o možných rizicích, a to s přihlédnutím k jejich věku a zkušenostem
- V uzavřených prostorech, na hřištích nebo ve sportovních zařízeních dbát pokynů a provozních řádů jednotlivých zařízení
- Při terénních hrách si vymezit prostor, místo srazu, svolávací signál, stanovit délku trvání, poučit děti o možných nebezpečích

Přesuny

Pěšky

- Seznámit se směrem a cílem pochodu, dát instrukce pro případ zabloudění, čekat na opozdilce
- Dbát, aby nebyly překročeny zátěžové normy
- Při přechodu překážek (potok, padlý kmen) poskytnout dětem pomoc
- Při snížené viditelnosti udržovat stálý kontakt se všemi
- Na veřejné komunikaci zásadně po levé krajnici, nebo po chodníku

- Vozovku přecházet vždy kolmo, nejlépe po přechodu

Veřejné dopravní prostředky

- Kromě podrobně vypsaneho zamýšleného spoje zjistit další spojení pro případ zmeškání
- Při větším počtu účastníků zvážit posílení kapacity spoje (přistavení dalšího vagónů), nákup místenek
- Na nástupišťích nehrát pohybové hry
- Celá skupina cestuje pokud je to možné v jednom voze
- Vedoucí nastupuje a vystupuje jako poslední, kontroluje, aby nikde nezůstaly děti ani věci, další vedoucí nebo zástupce nastupuje a vystupuje první, vyhledá volné místo a pomůže zorganizovat děti
- Dodržovat přepravní řády

Noční akce

- Noční hry pouze v bezpečném terénu (podrobně prohlédnout za světla), který děti znají a je jasně ohraničen
- Stanovit postup v případě zabloudění
- U tras zajistit četné kontroly vedoucích
- Dbát na dodržování dostatečného odpočinku po akci
- Posoudit nebezpečí nočních her ve městě, v osídlených oblastech dodržovat noční klid

Bezpečnost při ohni, požární ochrana

Oheň

- Při rozdělávání ohně se řídíme protipožárními směrnicemi příslušných zařízení a vyhláškami obcí
- Účastníci musí znát signál vyhlášení požárního poplachu v místě (Požární poplachová směrnice), způsoby hašení, obsluhu požárních přístrojů
- Při zakládání větších táborových nebo užitkových ohňů je třeba pro vést oznámení na integrovaný záchranný systém
- Při manipulaci s ohněm dodržovat zvýšenou kázeň, dbát na vhodné oblečení účastníků
- V přírodě se smí oheň rozdělávat pouze na povolených místech (povoluje majitel pozemku, obecní úřad, orgán ochrany přírody ap.), v dostatečné vzdálenosti od hořlavých předmětů, nejméně však 50 m od lesa
- Účastníci mladší 18 let smí rozdělávat oheň pouze za přítomnosti dospělé osoby
- Používat přírodní nebo schválené ekologické materiály
- Při manipulaci s ohněm musí být k dispozici hasicí prostředky
- Ohniště musí být ohraničeno nehořlavým materiálem – nepoužívat kameny z potoka (mokrý pukají)
- Zákaz manipulace dětí s jakýmkoli hořlavými látkami I. a II. stupně, zákaz užívání umělých hořlavých materiálů k rozdělávání nebo udržování ohně
- Po ukončení dokonale uhasit oheň a zahladit ohniště
- Při vzniku požáru povinnost ohlásit i malý požár, který byl ihned uhašen

Vaříče, svíčky

- Vaříče používat rovněž 50 m od lesa, v dostatečné vzdálenosti do hořlavých předmětů (suchá tráva), na nehořlavé podložce
- Vaříče na suchý líh používat pouze venku – při zapálení suchého lihu se uvolňují jedovaté zplodiny
- Propanbutanové vaříče obsluhují pouze dospělí
- Opatrné zacházení s petrolejkami
- Svíčky nenechávat bez dozoru, umisťovat na nehořlavý podklad

Další rizika

- Pozor na opaření horkou vodou či rozpáleným olejem
- Ve stanech nepoužívat svíčky, petrolejky (velmi hořlavý materiál stanových plachet a spacáků), dobře zabezpečit ohniště v tee-pee (vbudovat zábranu proti pádu spících do ohniště)
- Rozdělování ohně dětmi pouze pod dohledem odpovědné osoby
- Respektovat zákazy rozdělování ohně v suchých obdobích
- Manipulovat se zábavnou pyrotechnikou mohou pouze dospělí

V případě požáru

- Zákonem je stanovena povinnost účastnit se likvidace požáru, povinnost znát způsob vyhlášení požárního poplachu v místě a ohlašovací povinnost (každý požár jakéhokoliv rozsahu musí být nahlášen požárnímu inspektorátu)
- Snažit se oheň uhasit nebo alespoň zabránit jeho šíření
- Provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob
- Neodkladně ohlásit zjištěný požár na telefonní číslo 150 nebo 112
- Zabezpečit uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie

Bezpečnost při bouřce

- Sledovat předpovědi počasí a dopředu plánovat aktivity tak, aby nedošlo k hrám nebo přesunům v bouřce
- Pokud vás zastihne bouřka v přírodě, vyhnout se otevřeným pláním, vrcholům, osamělým stromům, vodním plochám, úkrytu před skalním převisem, kovovým předmětům (stanové tyče, jízdní kolo)
- Velké nebezpečí zásahu bleskem hrozí při koupání a vodních sportech
- Naopak relativně bezpečné je hledat úkryt v údolí a v lese (pozor na padající větve, stromy), vyhledat co nejnížší místo a sednout si na zem, nejlépe na izolační vrstvu (karimatka, batoh), nedržet se za ruce
- Při nutném přesunu se pohybovat pomalu, zvolna, dělat krátké kroky
- V budově není bezpečné stát u hromosvodu a kovových vedení (ústřední topení, vodovodní trubky), je dobré uzavřít okna a dveře, případně odpojit elektrické spotřebiče

Ochrana před úrazem elektrickým proudem

- Každý účastník pracující s elektrospotřebiči musí být důkladně poučen
- Zákaz manipulace dětí s elektrospotřebiči bez dozoru osob starších 18 let
- Elektrospotřebiče a rozvody v budovách musí mít platnou revizní kontrolu
- Dbát na bezpečný stav příslušenství k zapojení do sítě (rozdvojky, prodlužovačky, zásuvky atd.)
- Zasahovat do rozvodů elektrického vedení, výměna žárovek nebo zářivek je osobám mladším 18 let zakázána
- Zamezit přístupu k rozvodním skříním, hlavní vypínač musí být trvale přístupný a označený
- V terénu se vyhýbat trafostanicím a elektrickým zařízením
- Dbát při činnostech na bezpečnou vzdálenost od elektrického vedení
- Důsledně dodržovat zákaz lezení na sloupy elektrického vedení
- Zákaz dotýkat se drátů i na zem spadlých
- Nelít vodu z mostů nad železnicí s elektrickou trakcí
- V případě zásahu elektrickým proudem postupovat v souladu s pravidly první pomoci
- Každý musí znát poskytování první pomoci při úrazu elektrickým proudem

Bezpečnost při práci s nářadím

- Před zahájením činnosti účastníky poučit o riziku při práci s nářadím
- Poučený účastník mladší 18 let může pracovat pod dohledem dospělé osoby
- S nářadím lze pracovat pouze na určeném místě a podle daných pokynů
- Musí být k dispozici lékárnička první pomoci
- Veškeré nářadí musí projít kontrolou stavu – musí být ostré, kvalitní a funkční
- Rukojeti a násady musí být opraveny a vhodně tvarovány. Musí být zajištěny proti uvolnění. Úderné plochy a hroty nářadí nesmějí mít otřep nebo trhliny.
- Nepoužívané nářadí a nástroje vždy uložit na určené místo
- Účastníci mohou pracovat pouze s nástroji, které odpovídají úrovni jejich schopností a zkušeností
- Při práci dbát na pořádek - čistý pracovní prostor
- Nářadí používat pouze na účely, pro které je určeno
- Pracovat s nářadím jako je třeba motorová pila, svářečka atd. může jen proškolená osoba starší 18 let
- Při práci s ostrými předměty dbát na správnou a bezpečnou manipulaci a jeho používání ve vyhrazených prostorech
- Při práci se sekerou poučit účastníky o bezpečném zacházení při sekání nebo štípání dřeva
- Štípání nebo sekání provádíme pouze na dřevěném nebo plastovém špalku
- Nářadí podávat špicí či ostřím k zemi
- Nenosit nářadí přes rameno (zvýšené riziko zranění při otáčení)
- Při práci na zahradě či v terénu hlásit i drobná poranění
- Používat ochranné prostředky odpovídající dané činnosti

Bezpečnost při střelbě

Střelba ze vzduchovky

- Při střelbě dodržovat striktně pravidla bezpečnosti
- Prostor pro střelbu musí být označen a hlídán
- Na střelnici musí být přítomen zdravotník s lékárničkou
- Před zahájením činnosti musí odpovědný pracovník důkladně poučit všechny účastníky o pravidlech na střelnici nebo v prostorech k tomu určených
- Odpovědný pracovník je povinný zabezpečit před střelbou odpovídající podmínky pro střelbu:
 - Vhodné pozadí, které neodráží projektily (lapače, pytle s pískem apod.)
 - Provést kontrolu zbraní a jejich zastřílení
 - Počítat s dostřelem zbraní (vzduchovka dostřel až 250 m)
 - Vymezit prostor pro střelbu, v němž se nesmí nikdo pohybovat
 - Vymezit palebná postavení
 - Vymezit prostor pro přihlížející a čekající účastníky
 - Poučit účastníky o jednotlivých poveleních a pravidlech na střelnici
 - Přísně zakázat nepovolenou manipulaci se zbraní, i když není nabitá
- Účastník dodržuje tato pravidla
 - Na palebná postavení dochází na vyzvání
 - Zbraň nabíjí pouze na povel
 - Hlaveň zbraně míří pouze ve směru střelby
 - Při změně polohy střelby vždy zalomí hlavěň
 - Při ukončení střelby provede ránu jistoty a zalomí hlavěň
 - K terčům odchází na povel odpovědné osoby

Střelba z ostatních sportovních střelných zbraní

- Platí stejná pravidla bezpečnosti jako u střelby ze vzduchovky
- Při střelbě z malorážky nebo sportovní pistole může být využita pouze sportovní střelnice pod vedením instruktora střelby
- Nalezená munice se nesmí brát do ruky
- Nález jakékoli nevybuchlé munice ohlásit na nejbližší stanici policie či místnímu úřadu

Bezpečnost při koupání

- Účastníci rekreační akce se mohou koupat jen za teplého počasí, má-li voda nejméně teplotu 20 stupňů
- Doba pobytu ve vodě nesmí být delší než půl hodiny
- Po přestávce a odpočinku se koupání může opakovat
- Děti starší 9 let a otužilejší se mohou koupat i ve vodě 18 stupňů C teplé, ale doba pobytu ve vodě se zkracuje na 10 minut
- Děti se nesmějí koupat nejméně 1 hodinu po intenzivním cvičení a po hlavním jídle
- Při koupání musí být přítomna osoba, která má kurz záchrany tonoucího

- Pravidla při koupání:
 - Koupání je povoleno pouze ve schválených nádržích nebo vodních tocích a to příslušnou hygienickou stanicí
 - Koupání vede oddílový vedoucí osobně, do vody děti vstupují jen na jeho přímý pokyn
 - Doporučený počet pro koupání je maximálně 10 dětí
 - U koupaliště, v řece nebo velké vodní ploše musí být při koupání k dispozici loďka vybavená desetimetrovým provazem se záchranným hranolem, nebo plovákem, na které koná službu jeden z výchovných pracovníků
 - Koupání je zakázáno 100 m od mostů, přístavišť nebo jezů
 - Koupání provádí jednotlivé oddíly pouze v době a v rozsahu uvedeném na vyvěšeném denním programu za přítomnosti pověřené odpovědné osoby
 - Děti, které neumí plavat, nesmí jezdit na loďkách. Ostatní děti musí být vybaveny záchrannou vestou
 - Při koupání ve veřejném koupališti se zabezpečenou záchrannou službou zůstává plná odpovědnost vedoucího za svěřené účastníky
- Před koupáním je třeba:
 - Zjistit skutečné plavecké dovednosti účastníků
 - Rozdělit děti na plavce a neplavce
 - Před koupáním prověřit a vyčistit dno
 - Vymezit prostor pro neplavce se zřetelným oddělením od hlubiny
 - Zabezpečit činnosti dětí, které se nekoupají
 - Na veřejném koupališti označit děti barevnými čepičkami

Základní doporučené předpisy pro sportovně turistické akce

- Před zahájením činnosti je organizátor povinen účastníky poučit o vhodné výstroji
- Bez potřebného vybavení nemohou být účastníci přijati
- Organizátoři jsou povinni dbát na úroveň pohybové vyspělosti, před chodí výcvik, výkonnost a zdravotní stav účastníků

Cykloturistika

- Před zahájením ověří vedoucí akce povinné vybavení, technický stav jízdních kol (včetně povinnosti mít ochrannou přilbu) a znalost o pravi dlech silničního provozu
- V silničním provozu má družstvo maximálně 10 cyklistů, za které zodpovídá vedoucí družstva
- Trasu přesunu volí vedoucí kurzu s ohledem na výkonnost a zdravotní stav žáků, na stav a frekvenci dopravy na komunikaci atd.
- Při přesunech za dopravního provozu musí být na začátku a na konci skupiny zletilá osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům

Vodní turistika

- Před zahájením akce zjistí vedoucí stupeň plavecké vyspělosti účastníků

- Vedoucí kurzu zodpovídá za zhodnocení stavu sjízdnosti trasy, má platný instruktorský průkaz
- Dospělý pracovník zodpovídá nejvýše za 5 kanoí (kajaků) nebo za 2 pramice (rafty). Účastníci jsou vybaveni při jízdě plovací vestou, při jízdě na divoké vodě nebo obtížně sjízdných propustech plovací vestou a přilbou

Horská turistika

- Před zahájením je vedoucí povinen seznámit účastníky s možným nebezpečím hrozícím v horách
- Před začátkem túry informovat vedoucího kurzu a odpovědného zástupce ubytovacího zařízení o směru, cíli túry a předpokládaném návratu
- Těmto osobám hlásí případné zdržení
- Na horskou túru doprovázejí družstvo vždy nejméně 2 zletilé osoby, které jsou plně způsobilé k právním úkonům
- Horolezecký výcvik, včetně základního kurzu, vede pracovník, který odpovídá za činnost instruktora – člena ČHS

Svým podpisem stvrzuji, že jsem byl/a proškolen/a o bezpečnosti při práci s dětmi a mládeží:

[illegible]